Jak konstruować sprawdziany z religii?

W – 60

19.01.2019 r.

Prowadzący:

Bogumiła Rzepnicka

Zagadnienia:

- Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego.
- Rodzaje testów i zadań testowych.
- Zasady budowania testów.
- Ilościowa i jakościowa analiza wyników sprawdzianu.
- Specyfika sprawdzianów z religii.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Ewaluacja dydaktyczna (jako szeroko rozumiane ocenianie):

- systematyczne zbieranie informacji o warunkach, przebiegu i wynikach działań dydaktycznych w celu ich ulepszenia lub podjęcia innych działań (decyzji).
- obejmuje rozmaite fazy i oceniane aspekty działalności dydaktycznej,
- służy różnym celom,
- jest niezbędna do podejmowania decyzji dotyczących działań dydaktycznych.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Ewaluacja kształtująca (formatywna, bieżąca) polegająca na ocenie. Koncentruje się na ulepszaniu bieżącego działania dydaktycznego.

Ewaluacja sumująca (sumatywna, końcowa) polegająca ocenie. Koncentruje się na końcowym wyniku dydaktycznym.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Ewaluacja osiągnięć uczniów jest głębokim sprawdzaniem i ocenianiem osiągnięć uczniów, obejmującym analizę warunków, wyników nauczania, nastawionym na ulepszenie procesu dydaktycznego.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Sprawdzanie – proces, którego celem jest upewnianie się, czy uczniowie opanowali określoną wiedzę i umiejętności (czynności) (intelektualne, psychomotoryczne itp.)

Ocenianie – to proces wartościowania osiągnięć uczniów według wymagań edukacyjnych (np. programowych, egzaminacyjnych itp.)

Na pytanie: **„Co sprawdzać i oceniać ?”** najprostsza odpowiedź brzmi:

„Treść nauczania opanowaną przez uczniów”.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

- Ocenianie osiągnięć uczniów jest procesem ustalania i komunikowania ocen i stopni szkolnych.
- Ocena szkolna jest informacją o wyniku kształcenia wraz z komentarzem dotyczącym tego wyniku.

(B. Niemierko)

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Ocenianie może mieć cechy:

- społeczno-wychowawcze (wspieranie, motywowanie, zachęcanie itp.)
- dydaktyczno-sprawdzające (w oparciu o wymagania programowe, standardy egzaminacyjne itp.) w tym kryterialne oparte na obligatoryjnym stosowaniu kryteriów ilościowo- jakościowych (np. schematów-kluczy punktowania)

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Główne cele oceniania:

- Diagnozowanie - określanie indywidualnych potrzeb i przyczyn trudności każdego ucznia.
- Informowanie o efektywności procesu nauczania i uczenia się – opisywanie rozwoju i postępów uczniów, ewaluacja i modyfikowanie procesu nauczania.
- Różnicowanie i klasyfikowanie uczniów.
- Upowszechnianie osiągnięć uczniów– porównywanie osiągnięć szkół, określanie stopnia opanowania umiejętności opisanych w standardach egzaminacyjnych.
- Motywowanie ucznia do dalszej pracy.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Najważniejsze funkcje oceniania to:

- Diagnostyczna (wspieranie szkolnej kariery ucznia, monitorowanie jego postępów i określanie indywidualnych potrzeb),
- Kształcąca (ocena ma być miernikiem wyników pracy ucznia, określać, na jakim poziomie występuje wiedza, umiejętności i postawy ucznia, jakie są w nich luki, co należy uzupełnić w przyszłości),
- Informacyjna,
- Wychowawcza (motywująca i aktywizująca; poprzez ocenianie nauczyciel wpływa na sferę emocjonalną, wychowuje poprzez kształtowanie właściwych i pożądanych postaw i nastawień, rozwija zainteresowania nauką, pobudza wolę do samodzielnej pracy i brania odpowiedzialności za swój proces edukacyjny),
- Selekcyjna (odróżnia uczniów dobrze przygotowanych do nauki, od tych, którzy danej umiejętności jeszcze nie posiedli),
- Klasyfikacyjna (ocena jest wyrażona za pomocą umownego symbolu i służy zróżnicowaniu oraz podporządkowaniu uczniów zgodnie z pewną skalą),
- Różnicująca (ocena daje informację o tym, jaką pozycję w kategorii ucznia dobrego osiąga konkretne dziecko, jaka jest obecna sytuacja i jakie mogą być prognozy (przewidywania) na przyszłość),
- Sumująca,
- Społeczna (wskazuje miejsce ucznia w grupie społecznej (np. klasie).

W. Okoń Słownik pedagogiczny, PWN, 1992

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Dyskusja

Rola oceniania jako nieodzownego czynnika motywującego

działanie ucznia.

1. Jaki rodzaj oceniania motywuje, zachęca, a jaki hamuje, zniechęca do podejmowania wysiłku, działania?
2. Jaka jest rola i miejsce oceniania szkolnego w formacji religijnej uczniów?

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Kluczową role w procesie ewaluacji osiągnięć uczniów spełnia pomiar dydaktyczny.

Pomiar dydaktyczny jest przyporządkowaniem symboli (ocen wraz z komentarzem) w taki sposób by relacje między symbolami odpowiadały relacjom między uczniami ze względu na określone osiągnięcia.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Pomiar dydaktyczny ze względu na układ odniesienia wyników ucznia dzielimy na:

- Sprawdzający, w którym układem odniesienia wyniku każdego ucznia są wymagania programowe.
- Różnicujący, w którym układem odniesienia wyniku każdego ucznia są wyniki innych uczniów.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Pomiar sprawdzający dzielimy na:

- pomiar sprawdzający wielostopniowy – oparty na wymaganiach wielostopniowych (poziomy: K- konieczny, P- podstawowy, R- rozszerzający, D- dopełniający, W- wykraczający),

- pomiar sprawdzający jednostopniowy (oparty na jednym poziomie wymagań).

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Podział treści kształcenia w modelu wielostopniowym

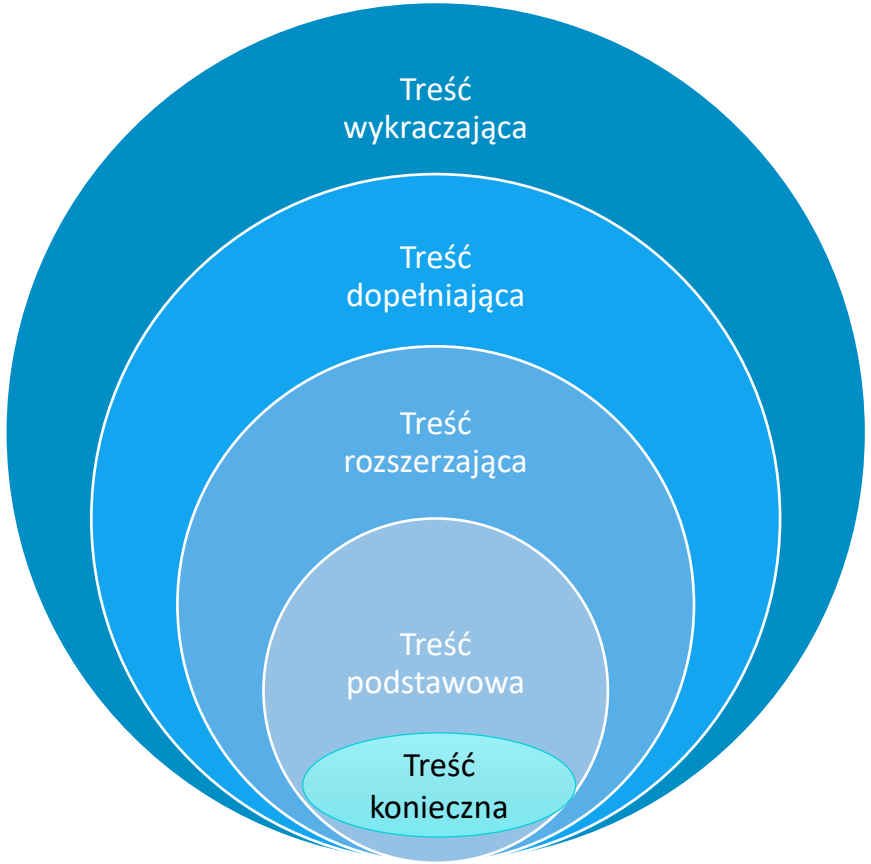

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Podział treści kształcenia w modelu dwupoziomowym

- Wymagania podstawowe (P- konieczne, podstawowe) - uwzględniają wiadomości i umiejętności łatwe, praktyczne życiowo, bazowe dla przedmiotu, umożliwiają uczenie się innych przedmiotów, są pewne i wdrożone w praktyce.
- Wymagania ponadpodstawowe (PP – rozszerzające, dopełniające i wykraczające) – R i D - obejmują wiadomości i umiejętności trudne i bardzo trudne, teoretyczne, mniej przydatne życiowo, rozszerzające i pogłębiające podstawy przedmiotu, hipotetyczne i problemowe, W - twórcze naukowo, wykraczają poza program nauczania.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Model wielostopniowy zakłada możliwość wyodrębniania warstw treści kształcenia odpowiadającym ustopniowanym wymaganiom.

1. *Treść konieczna* (K), odpowiada ocenie „dopuszczającej”,
2. *Treść podstawowa* (P), dodatkowo wymagana na ocenę „dostateczną”,
3. *Treść rozszerzająca* (R), dodatkowo wymagana na ocenę „dobrą”,
4. *Treść dopełniająca* (D), dodatkowo wymagana na ocenę „bardzo dobrą”,
5. *Treść wykraczająca* (W), dodatkowo wymagana na ocenę „celującą”.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Test osiągnięć szkolnych jest zbiorem zadań przeznaczonych do rozwiązania podczas jednej lekcji szkolnej odpowiednio dostosowanych do poziomu i wybranych treści nauczania mających na celu sprawdzenie i ocenienie osiągnięć uczniów we wskazanym zakresie materiału.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Celem pomiaru edukacyjnego przeprowadzonego przy pomocy testu osiągnięć szkolnych jest:

- Stwierdzenie, w jakim stopniu uczniowie opanowali wskazany wcześniej przez nauczyciela materiał nauczania,
- Porównanie wyników poszczególnych uczniów,
- Rozpoznanie mocnych i słabych stron wiedzy i umiejętności każdego ucznia,
- Wysunięcie wniosków, rekomendacji do dalszej pracy.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Testy w zależności od przyjętych kryteriów podziału dzielimy na:

- **Test diagnostyczny** (etapowy lub cząstkowy) – obejmujący niewielki zakres treści. Służy sprawdzeniu opanowania przez uczniów wybranych problemów i umiejętności. Przeprowadza się go w trakcie procesu dydaktycznego, by móc zdiagnozować ewentualne braki w opanowanych przez uczniów wiadomościach i umiejętnościach.
- **Test sumujący** (podsumowujący semestralny, roczny) – składa się z większej liczby zadań. Ponieważ sprawdza większy zakres treści, daje możliwość w miarę obiektywnej oceny osiągnięć uczniów. Informuje o efektach pracy w ciągu badanego okresu.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Zasada podziału	Nazwa testu	Najważniejsze właściwości
Rodzaj pomiaru	Różnicujący Sprawdzający Sprawdzający wielostopniowy	Układem odniesienia wyniku każdego ucznia są wyniki innych uczniów. Układem odniesienia wyniku są jednostopniowe wymagania programowe. Układem odniesienia wyniku są wielostopniowe wymagania programowe (np. skala stopni szkolnych).
Zaawansowanie konstrukcyjnie	Nieformalny Standaryzowany	Nie był poddany analizom, recenzjom i próbnym zastosowaniom. Przeszedł *standaryzację*, to jest proces prób, ulepszeń i normowania.
Zasięg zastosowania	Nauczycielski Szerokiego użytku	Stosowany wyłącznie przez autora testu. Stosowany masowo, powinien być standaryzowany i zaopatrzony w dostatecznie szczegółowy podręcznik testowania.
Sposób udzielania odpowiedzi	Praktyczny Ustny Pisemny	Uczeń demonstruje sposób wykonywania działań lub wytwór fizyczny. Uczeń wypowiada słowa i zdania stanowiące rozwiązanie zadań. Uczeń zapisuje swoje rozwiązania zadań lub wskazuje gotowe odpowiedzi.

Podstawowe pojęcia z zakresu pomiaru dydaktycznego

Nieformalny (nie był poddany analizom, recenzjom i próbnym zastosowaniom), **nauczycielski** (stosowany wyłącznie przez nauczyciela – autora testu) i **pisemny** (uczeń zapisuje swoje rozwiązania zadań lub zaznacza gotowe odpowiedzi) test sprawdzający nazywamy **sprawdzianem.**

Zasady budowania testu

Skonstruowanie dobrego, wielopoziomowego testu, sprawdzającego umiejętności dziecka, właściwy dobór zadań i stopniowanie trudności nie jest łatwe!!!

Najpierw wybieramy wymaganie z podstawy, potem do tego określamy czynności ucznia (na poziomie kategorii celów : A, B, C, D), a na końcu formułujemy pytanie (zadanie).

Zasady budowania testu

Podstawowe procedury planowania i konstruowania sprawdzianu:

➢ Opracowanie koncepcji testu.

- określenie adresata testu,
- sprecyzowanie celu pomiaru, któremu test ma służyć,
- ustalenie zakresu treści nauczania (materiału, celów, wymagań), które będą objęte sprawdzaniem. Zestawienie celów operacyjnych (treści: K, P, R, D, W) wraz z określeniem ich kategorii zgodnie z klasyfikacją (A, B, C, D) (wg Blooma, Niemierki).

Zasady budowania testu

A – Zapamiętywanie wiadomości (oznacza gotowość ucznia do przypomnienia sobie terminów, faktów, praw i teorii naukowych, zasad działania. Wiąże się z elementarnym poziomem rozumienia tych wiadomości: uczeń nie powinien ich mylić ze sobą i zniekształcać),

B – Zrozumienie wiadomości (oznacza, że uczeń potrafi je przedstawić w innej formie, niż je zapamiętał, uporządkować i streścić, uczynić podstawą prostego wnioskowania),

C – Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych (oznacza opanowanie przez ucznia, umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według podanych mu uprzednio wzorów. Cel, do którego wiadomości mają być stosowane, nie powinien być bardzo odległy od celów osiąganych w toku ćwiczeń szkolnych),

D – Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych (oznacza opanowanie przez ucznia umiejętności formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych dla niego zjawisk, formułowania planu działania, tworzenia oryginalnych przedmiotów, wartościowania przedmiotów według pewnych kryteriów).

Zasady budowania testu

Taksonomia celów nauczania wg B. Niemierki		Określenie wieloznaczne	Określenie konkretne (czasowniki operacyjne)
I. Poziom wiadomości	**A. Zapamiętanie wiadomości**.	WIEDZIEĆ	Nazwać, zidentyfikować wymienić, wyliczyć zdefiniować.
	B. Zrozumienie wiadomości - uczeń potrafi przedstawić wiadomości w innej formie, niż je zapamiętał, uporządkować, uczynić podstawę prostego wnioskowania.	ROZUMIEĆ	Streścić, wyjaśnić, zilustrować, rozróżnić, porównać, uporządkować.

Taksonomia celów nauczania wg B. Niemierki		Określenie wieloznaczne	Określenie konkretne (czasowniki operacyjne)
II. Poziom umiejętności	**C. Stosowanie wiadomości w sytuacjach typowych** - opanowanie przez ucznia umiejętności praktycznego posługiwania się wiadomościami według przykładów znanych z lekcji lub podręcznika.	KSZTAŁTOWAĆ	Odróżnić, rozwiązać, wskazać, wnioskować, skonstruować zastosować, porównać sklasyfikować, narysować scharakteryzować, zmierzyć wybrać sposób, określić, zaprojektować, wykreślić .
	D. Stosowanie wiadomości w sytuacjach problemowych - opanowanie umiejętności formułowania problemów, dokonywania analizy i syntezy nowych zjawisk, formułowania planu działania, samodzielnego zdobywania wiadomości i wykorzystywania w nowych sytuacjach.	KSZTAŁTOWAĆ	Dowieść, przewidzieć , uzasadnić, zanalizować, wykryć, ocenić, zaproponować, ustosunkować się, zaplanować, udowodnić.

Zasady budowania testu

- Opis oczekiwanych osiągnięć uczniów (w dziedzinach: poznawczych, psychomotorycznych-praktycznych oraz motywacji – postaw) i poziomów wymagań (K, P, R, D, W) wraz z przyporządkowanie im określonych ocen (2,3,4,5,6).
- Sporządzanie planu i kartoteki testu.

- trafny wybór treści i rodzaju zadań sprawdzających,
- sporządzanie testu oraz kartoteki.

Zasady budowania testu

- Konstruowanie zadań i przygotowanie testu.

- wybór form i typów zadań,
- konstruowanie zadań z uwzględnieniem wersji równoległych testu,
- sprawdzenie zgodności zadań z planem testu. Wstępna analiza zadań i testu z uwzględnieniem zgodności z planem testu (dla przeciętnego testu: **z poziomu podstawowego powinno być około 50 % , z poziomu rozszerzającego około 30 %, a z dopełniającego około 20 %),**
- ustalenie kolejności zadań,
- napisanie instrukcji dla ucznia,
- opracowanie schematu punktowania i karty odpowiedzi.

Zasady budowania testu

Typy zadań:

Zadania testowe dzieli się na otwarte i zamknięte.

Zasady budowania testu

Do zadań otwartych zaliczamy:

- zadania rozszerzonej odpowiedzi (RO),
- zadania krótkiej odpowiedzi (KO),
- zadania z luką (L).

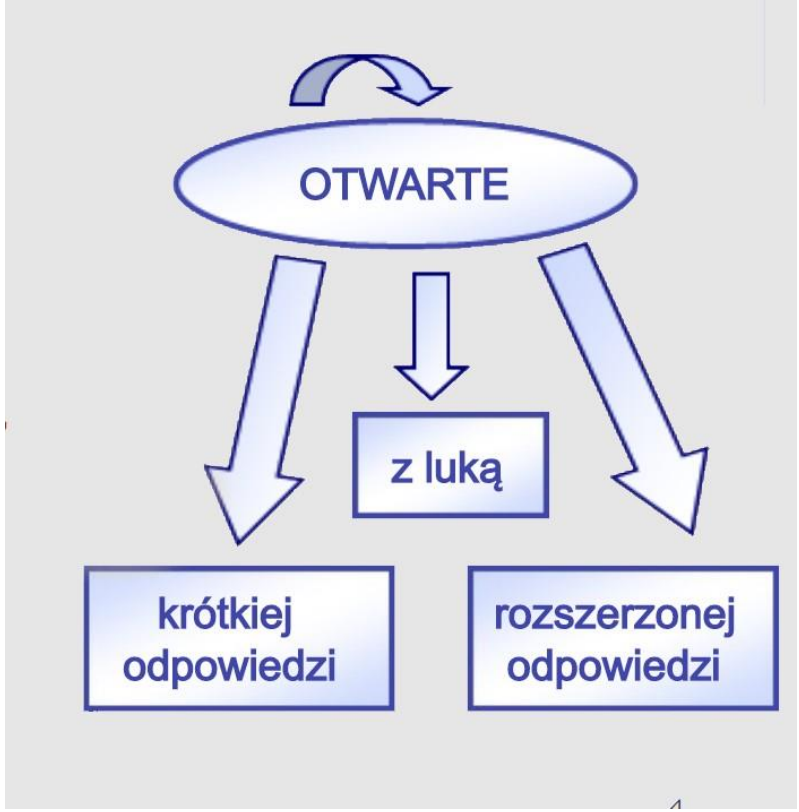

Zasady budowania testu

Charakterystyka zadań otwartych

W zadaniach otwartych uczeń samodzielnie formułuje i zapisuje odpowiedź. Samodzielność w formułowaniu odpowiedzi to zaleta i wada tych zadań.

Zaleta, bo śledząc rozwiązania tych zadań można w niektórych z nich, dostrzec tok rozumowania ucznia, jego kreatywność, operowanie wiedzą.

Wada, gdyż wielu uczniom sprawia ogromną trudność zredagowanie choćby krótkiej wypowiedzi pisemnej i zajmuje im to więcej czasu niż merytoryczne rozwiązanie zadania.

Punktowanie zadań otwartych jest bardzo trudne i mimo stosowania przez oceniających tych samych kryteriów oceniania ocena nie zawsze jest w pełni obiektywna.

Zasady budowania sprawdzianów

Forma zadania	Czynność ucznia
Zadanie rozszerzonej odpowiedzi (skrót: RO)	Uczeń **pisze dłuższy tekst na zadany temat lub rozwiązuje zadanie wymagające wielu różnych czynności, zapisuje kolejne kroki, przedstawiając swoje rozumowanie. Wykazuje się kreatywnością.**
Zadanie krótkiej odpowiedzi (skrót: KO)	Uczeń **podaje rozwiązanie zadania, problemu w formie rysunku, pojedynczego słowa, liczby, zdania, wyrażenia, elementu diagramu lub wykresu.**
Zadanie z luką (skrót: L)	Uczeń **uzupełnia zdanie brakującym wyrazem, zwrotem lub wyrażeniem. Wpisuje w wolne pola brakujące słowa, liczby, daty lub uzupełnia rysunek.**

Zasady budowania testu

Do zadań zamkniętych zaliczamy:

- zadania **wyboru wielokrotnego (WW) -** Uczeń wybiera prawidłową lub najlepszą odpowiedź spośród kilku podanych propozycji,
- zadania **typu prawda – fałsz (PF) -** Uczeń ocenia prawdziwość podanych zdań,
- zadania **na dobieranie (D) -** Uczeń tworzy, według podanych kryteriów, pary elementów, które wybiera z dwóch zbiorów.

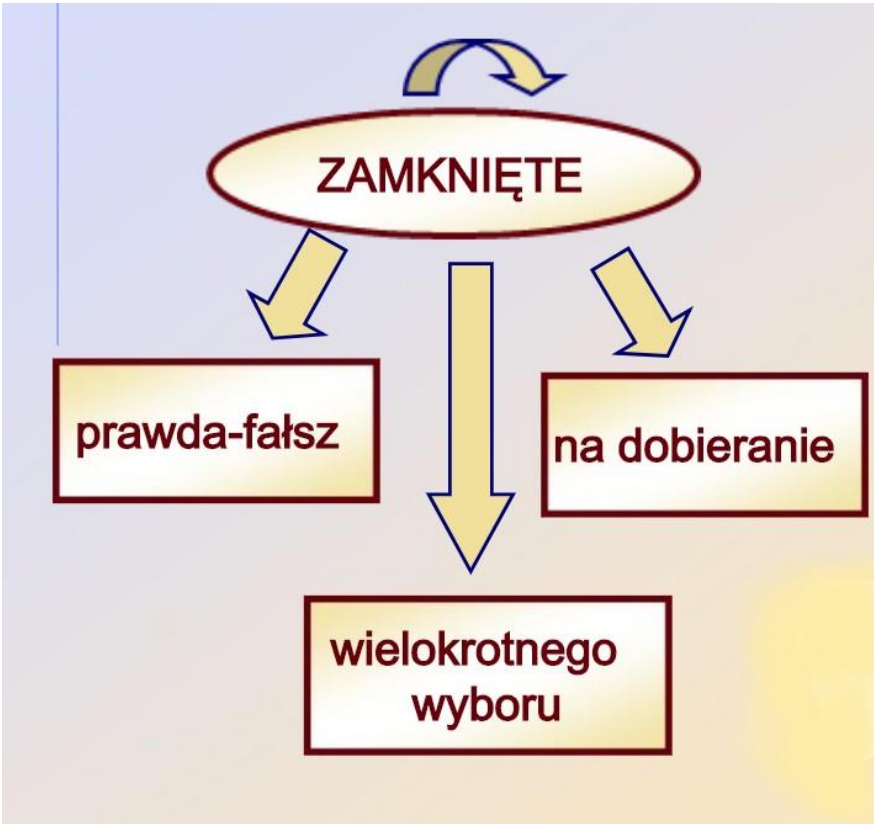

Zasady budowania testu

Forma zadania	Czynność ucznia
Zadanie wielokrotnego wyboru (skrót: WW)	Uczeń **wybiera prawidłową lub najlepszą odpowiedź spośród kilku 3-5 podanych propozycji (dystraktorów).**
Zadanie na dobieranie (skrót: D)	Uczeń **tworzy, według podanych kryteriów, pary elementów, które wybiera z dwóch zbiorów. Do zbiorów tych mogą należeć: wyrazy, wypowiedzenia, wyrażenia, rysunki itp.,odpowiedzi do wyboru tworzą listę wspólną dla wiązki zadań.**
Zadanie typu prawda – fałsz (skrót: PF)	Uczeń **ocenia prawdziwość podanych zdań, poprawność wykonanych rachunków, diagramów, wykresów i innych rysunków.**

Zasady budowania testu

Zakres tematyczny zadań typu: prawda-fałsz

- Ocena prawdziwości stwierdzeń z różnych dziedzin.
- Zadania na dobieranie i prawda-fałsz wymagają umiejętności złożonych:

- krytycznego myślenia,
- wykrywania współzależności,
- określania związków przyczynowo-skutkowych.

Zasady budowania testu

Konstruowanie zadań – zasady:

1. Przygotuj zadania w oparciu o wyszczególnione cele kształcenia.
2. Zadania powinny zmuszać do myślenia, powinny dotyczyć głównie umiejętności.
3. Zadanie musi być trafne w stosunku do czynności, która ma być przedmiotem badania, czyli powinno sprawdzać to, co wynika z celu operacyjnego.

Zasady budowania testu

4. Formułuj zadania tak, by wszyscy uczniowie:
- zrozumieli je zgodnie z twoim zamiarem,
- mogli odpowiedzieć na nie w wyznaczonym czasie,
- wiedzieli, za co będą oceniani.
5. Trudność zadań zwiększaj przez podnoszenie ich kategorii taksonomicznych.
6. Jeśli w teście występują różne formy zadań, to należy je pogrupować wg tych form i załączyć instrukcję o sposobie rozwiązania.
7. Zadania powinny być punktowane konsekwentnie wg jednolitych zasad.
8. Zadanie powinno dotyczyć ważnego aspektu (lub aspektów) tematu. (należy unikać "drobiazgowego" pytania o szczegóły, które są mniej istotne.

Zasady budowania testu

Instrukcja dla ucznia

Powinna być krótka i zrozumiała oraz powinna informować o:

- sposobie udzielania odpowiedzi,
- sposobie dokonywania poprawek,
- punktacji,
- przeliczeniu punktów na ocenę szkolną,
- czasie testowania.

Zasady budowania testu

Strategie oceniania zadań:

- Analityczna – sprawdza pojedyncze, proste czynności, pojedyncze elementy wiedzy i umiejętności.
- Holistyczna (sprawdzian, egzamin) – rozpoznaje struktury osiągnięć ucznia (powiązanie umiejętności).

Ocenianie holistyczne wymaga stosowania zadań, na które oczekujemy odpowiedzi polegającej na zastosowaniu wiedzy i umiejętności ucznia do rozwiązania jakiegoś problemu.

Oceniamy, jak daleko dotarł uczeń w rozwiązaniu.

Są to zwykle zadania otwarte, które wymagają sformułowania, a nie wskazania odpowiedzi.

Zasady budowania testu

Z komentarza uczeń powinien się dowiedzieć m.in.:

- co zostało ocenione,
- w jaki sposób dokonano oceny,
- w jaki sposób ma wykorzystać informację o stwierdzonym poziomie osiągnięć do dalszego uczenia się.

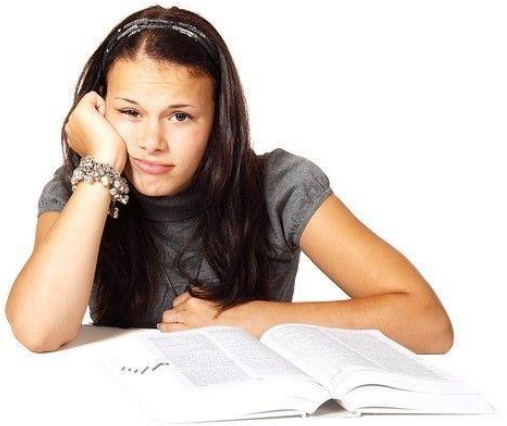

Zasady budowania testu

Sporządzanie kartoteki testu

Kartoteka testu jest dokładnym wykazem czynności mierzonych poszczególnymi zadaniami testu.

Zasady budowania testu

Kartoteka gotowego testu (wybrane pozycje)

Numer zadania	UCZEŃ POTRAFI:	Kategoria celów	Poziom wymagań	Trudność zadania
4	Wyjaśnić znaczenie terminu „sakrament”	B	P	łatwe
7	Uzasadnić symbol wody jako materii sakramentu chrztu posługując się symboliką biblijną	D	PP, D	trudne

Ilościowa i jakościowa analiza wyników sprawdzianu

- Określenie współczynników łatwości i trudności zadań,
- Wyznaczenie mediany i modalnej testu,
- Oszacowanie rozrzutu wyników,
- Sprawdzenie rozwiązywalności zadań z zakresu kategorii A, B, C, D,
- Weryfikacja wymagań na stopnie szkolne,
- Klasyfikacja błędów uczniowskich,
- Dokonanie stosownie do potrzeb pełnej analizy w celu podniesienia jakości nauczania,
- Wykorzystanie informacji kontekstowych dotyczących uwarunkowań osiągnięć szkolnych,
- Modyfikacja własnego systemu dydaktycznego.

Specyfika sprawdzianów z religii

Cel i zadania stanowią podstawowe składniki każdego procesu dydaktyczno – wychowawczego. Cel to przyszły stan rzeczy, procesu, osobowości człowieka, do którego prowadzą określone działania.

Adhortacja apostolska *Catechesi tradende* określając katechezę jako wychowanie w wierze dzieci, młodzieży i dorosłych, obejmujące przede wszystkim nauczanie doktryny chrześcijańskiej przekazane w sposób systematyczny i całościowy jej **celem czyni wprowadzenie wierzących w pełnię życia chrześcijańskiego** (por. CT 18 i KKK 5).

Specyfika sprawdzianów z religii

Dyrektorium ogólne o katechizacji stwierdza, że „ostatecznym celem katechezy jest doprowadzenie kogoś nie **tylko do spotkania z Jezusem, ale do zjednoczenia, a nawet głębokiej z Nim zażyłości**”.

Specyfika sprawdzianów z religii

Całe działanie ewangelizacyjne jest nastawione na rozwijanie komunii z Jezusem Chrystusem, który pozwala poznać człowiekowi w przeżywanej sytuacji odkrywać sens własnego człowieczeństwa, „ażeby każdy człowiek mógł odnaleźć Chrystusa, aby Chrystus mógł z każdym iść przez życie mocą tej prawdy o człowieku i o świecie, która zawiera się w Tajemnicy Wcielenia i Odkupienia, mocą tej miłości, jaka z niej promieniuje” (RH 13).

Specyfika sprawdzianów z religii

Ocenianie w ramach katechezy jest procesem, który dąży do przypisania wartości i stwierdzenia w jakim stopniu osiągnięcia katechizowanego i katechety, na drodze wzrostu wiary, odpowiadają zaplanowanym do realizacji celom dydaktycznym. Wystawianie stopni jest **aktem oceny.** Akt ten obejmuje nie tylko wiadomości religijne zdobyte przez katechizowanych, ale także wypracowane umiejętności, nawyki, zdolności twórcze, rozwój zainteresowań i motywacji, ukształtowanie przekonań i postaw.

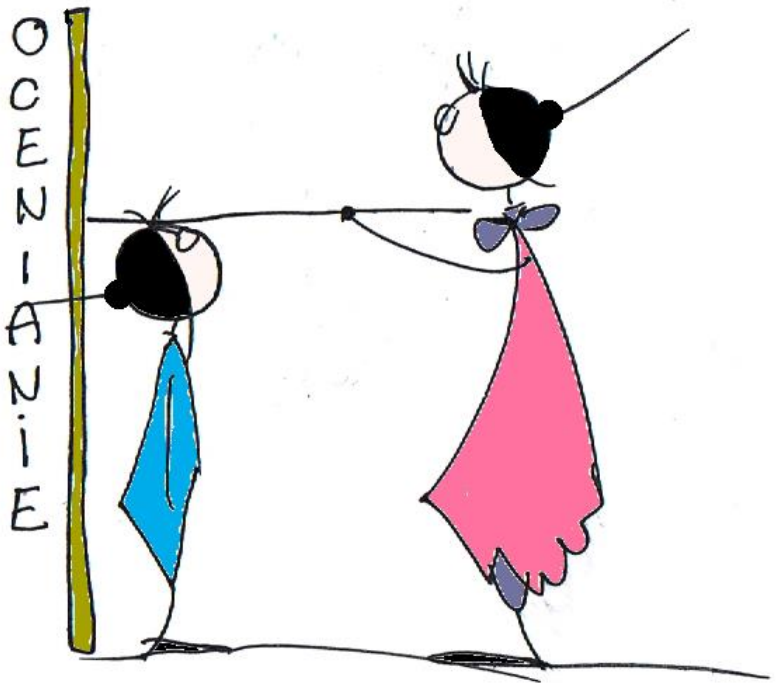

Specyfika sprawdzianów z religii

Działanie to dokonuje się w oparciu o wartości osiągnięć określone w *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce*, która wprowadza pojęcia **celów katechetycznych** równoznacznych z **wymaganiami ogólnymi.** Określają one ogólnie sformułowane efekty kształcenia religijnego, które należy osiągnąć w ramach nauczania religii na danym etapie edukacyjnym.

Celom katechetycznym – wymaganiom ogólnym, odpowiadają **treści** oraz **wymagania szczegółowe.** Tworzą one katalog wiadomości oraz oczekiwanych umiejętności, jakie uczeń powinien przyswoić na danym etapie edukacyjnym.

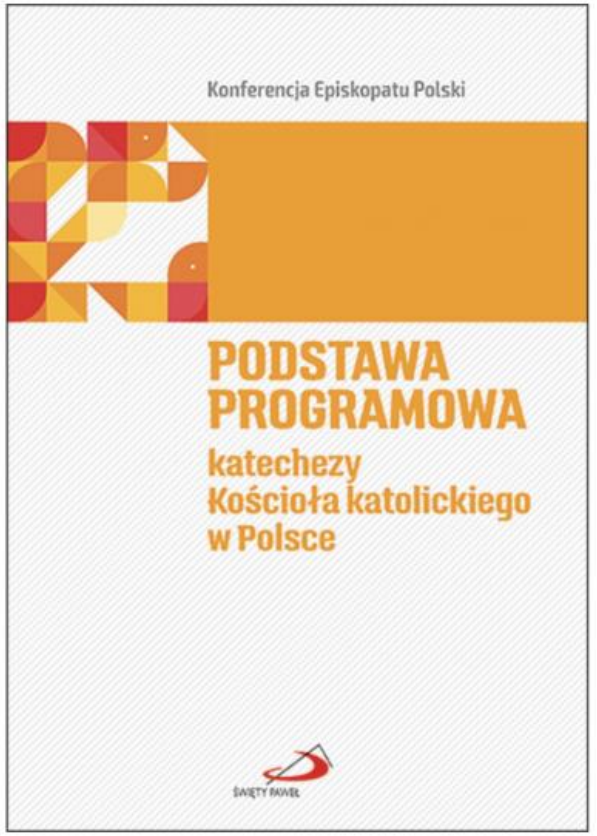

Specyfika sprawdzianów z religii

Tworząc test katecheta powinien przeprowadzić gruntowną analizę tych treści w celu określenia:

- jakie pojęcia, fakty, normy z treści biblijnych, liturgicznych, moralnych, eklezjalnych, egzystencjalnych, powinien uczeń zapamiętać (A),
- do jakiej grupy wcześniej poznanych prawd religijnych może je włączyć, aby wykazać się zrozumieniem, uzasadnieniem, porównywaniem (B),
- jakie umiejętności są potrzebne katechizowanym, aby zdobyte wiadomości mogły być stosowane w sytuacjach typowych (C),
- jakie umiejętności są potrzebne, aby samemu sobie poradzić w sytuacjach nietypowych i problemowych (D).

Specyfika sprawdzianów z religii

A więc... Do dzieła!!!

Bibliografia:

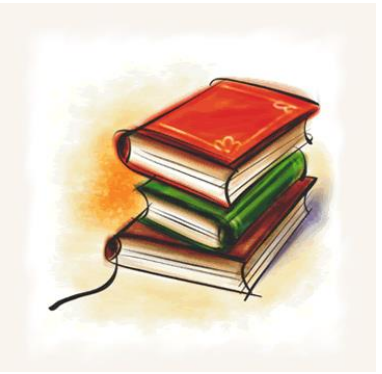

1. B. Niemierko, Między oceną szkolną a dydaktyką, Warszawa 1991
2. B. Niemierko, Pomiar wyników kształcenia, Warszawa 1991
3. J. Stala (red.)Dydaktyka katechezy, t. I, II, Tarnów 2004